

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
21:07	20:20	19:20	תל אביב
21:11	20:23	19:17	ירושלים
21:08	20:21	19:21	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

אור הפרשה

תפ"ל ע"פ מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

י"ט סיון תשע"ח ♦ גליון 16 ♦ פרשת בהעלותך

הרה"ג דניאל זר שליט"א

רבי מתיא בן חרש

יש לנו שתי יהלומים של מליארדי קארט ואנו רק צריכים לשמור עליהם

עונש המצורע

פרשת השבוע הנוכחי, מסתיימת בתיאור התפילה הנרגשת שנשא משה רבינו, אחיה המסור של מרים הנביאה, לאור מחלת הצרעת בה לקתה. כבן המתחטא לפני אביו, עמד משה רבינו וביקש רחמים למען אחותו, המשולחת מחוץ לשלושה מחנות, וכמה מצער שדווקא היא - נביאה בישראל, נמצאת במצב כזה.

בתפילתו, נוקט משה בביטוי קשה ומצמרר: 'אל נא תהי כמות' - הוא מבקש שאחותו לא תיחשב כמותה חלילה, אלא תזכה לרחמי שמים ולתקווה מחודשת. והשאלה כמו זועקת ועולה מאליה: התפילה על אדם חולה - פשוטה ומובנת, וכך נהג משה. אך מהיכן הגיעה ההשוואה לאדם מת?? הן ניתן לבקש על אדם חולה, להתחנן למען בריאותו. ועדיין, יש כברת דרך ארוכה בין חולה למת. מדוע נקט משה בהשוואה כה קיצונית של אחותו לאדם מת?? הרי האדם חי, חי! נכון שהוא סובל, מצורע, מנודה - ועדיין הוא חי! איך אפשר לטעון שהוא חשוב כמות, והרי הוא חי ונושם!?

והתשובה: 'מה שמייחד מת - זו העובדה שהוא לא יכול להועיל לאחרים. כלנו יודעים כי המטפלים בנפטרים עושים חסד של אמת, כי המת אינו יכול לגמול להם טובה. עוצמת הכאב והאסון כשהאדם הופך למת - היא בגלל שמעתה לא יוכל לסייע לאחרים, לא יוכל להועיל לעולם, לא יוכל לפעול למען אנשים...

והמצורע - למרבה הצער והכאב, מידרדר לאותו מקום. מרגע שנשלח מחוץ לשלושה מחנות ויושב בדם, אינו יכול להועיל לאחרים, אינו יכול לגמול חסד עם רעהו, מאבד את היכולת להיטיב עם זולתו. אמור מעתה - כמת הוא נחשב, שכן שניהם אינם יכולים להועיל לזולתם!

ונטמטם! לרמז על לשון טמטום. לא יאומן לאיזה טמטום וטפשות הלב הגיעו אנשי הרחוב, כחייתו יער! אם היינו רואים בספרי הקבלה כמה גדולים כחות האדם, כמה העיניים שלו יכולות להשפיע, היינו יודעים מעלתו ונשמרים מהחטא. העיניים הם כנגד הקודש הקדשים שבבית המקדש, ואין לשער ולתאר כמה קדושה מושכים בעולמות העליונים כשנזהרים. וזה האסון שלנו, שהיצר הרע אומר לנו אתה כלום אבל באמת כל תנועה של האדם עושה רושם גדול בשמים, אתה לומד תורה, כל שיעור שאתה לומד, אתה משפיע שפע רב שאין לתאר ואין לשער בעולמות העליונים.

אם אדם יידע מעלתו הוא ישמח בניסיונות, כי הניסיונות מביאים את האדם לדרגות נוראות. אברהם אבינו בורא העולם הביא לו ניסיון אחר ניסיון, אחד יותר קשה מהשני, וזה מה שבנה אותו. **ואין ניסיון כמו בזה שלנו לשמור את העיניים ברחוב ומהמכשירים הנוראים.**

איך נבוא לסליחות בעוד חודשים מספר, בהרגשה נפלאה ומרוממת, רבוש"ע שמרתי על עצמי בשבילך. צריכים לרקוד "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת" שזכיתי בדור כזה להיות בבית מדרש. כמה צריכים לשמוח כששומעים לבת הקול הקוראת לנו מהר חורב, בואו אל בית ד'. תורה מלשון הוראה, התורה הקדושה מדריכה אותך עשרים וארבע שעות איך להיות בן אדם. ובפרט כמה צריך לשמוח מי שזוכה

בדור זה, בדור המשיח, לשוב בתשובה ולחבוש את ספסלי בית המדרש. כמו שאמר רשב"י בזה"ק אשרי האדם מי שישב בימות המשיח בתשובה, אשר אין מעלה כמעלתו. ובפרט עם הניסיונות של המכשירים הטמאים, איזה רעש עושה בעליונים, כמה אהוב בשמים! כמה הקב"ה משתבח בכם ואומר למלאכיו: ראו בני חביבי שעוזבים כל חשק אחר ובאים לשמוע תורה. שנזכה לשמור על העיניים שלנו ולעבור את הקיץ בשלום, אמן.

מתוך דרשתו השבועית של הרב דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

מסופר במדרש על רבי מתיא בן חרש שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה והיה זיו פניו דומה לחמה וקלסתר פניו דומה למלאכי השרת שמימיו לא נשא עינו לאישה בעולם!! בא השטן לפני הקב"ה ואמר לו: רבי מתיא בן חרש מהו לפניך? אמר לו הקב"ה: צדיק גמור. ביקש השטן לנסות אותו, אמר לו הקב"ה: אתה לא תוכל לו אבל לך ותנסהו. בא השטן לפני רבי מתיא ועמד לפניו בדמות אישה, כיון שראה אותו הפך פניו ונתן לאחריו. שוב בא ועמד לו על צד שמאלו הפך פניו לצד ימין היה מתהפך לו מכל צד. אמר מתירא אני שמא יתגבר עלי יצר הרע ויחטיאני - **הוא רואה שהוא עומד בהצלחה בניסיון אבל בכ"ז מתיירא הוא! הוא פחד מהקב"ה!!** - מה עשה אותו צדיק קרא לתלמיד שהיה משרת לפניו, אמר לו: לך והבא לי אש ומסמרו הביא לו מסמרין ונתנום בעיניו! כיון שראה השטן כך נדדעזע ונפל לאחריו - השטן לא האמין שילוד אשה יהיה מוכן לעזור את עצמו בשביל שמה יחטא!! באותה שעה קרא הקב"ה למלאך רפאל - הממונה על הרפואה - א"ל לך לרפא את ר' מתיא בן חרש. בא ועמד לפניו א"ל מי אתה א"ל אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך א"ל הניחני מה שהיה היה - מי לא היה קופץ על המציאה! העיור חשוב כמת! - חזר לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם כן וכך אמר לי מתיא א"ל לך ואמור לו אני ערב שלא ישלט בו יצר הרע. מיד רפא אותו. **מכאן אמרו חכמים כל מי ששומר את עיניו - אין יצר הרע שולט בו.**

שתי יהלומים של מליארדי קארט יש לנו, כל ההצלחה של האדם בחיים זה מהעיניים שלו, כשהעיניים קדושות כולו קדוש. ואמרו חז"ל מדוע נקרא שמה תועבה, "תועה בה" (נדרים נא), והיינו, כי אין לך דבר שמעתה יותר מדרך הישר והטוב, שמרחיק את האדם מה' ומעון קדשו, מדרך התורה, מהקדושה והטהרה, כמו התועבות אשר עשו ונטמאו בהם. ולא נטמאו בהם ונטמאתם בהם, שואלים חז"ל למה כתוב ונטמאתם חסר א' (יומא דף לט/א) תנא דבי רבי ישמעאל עבירה מטממת לבו של אדם שנאמר ולא נטמאו בהם ונטמאתם בהם אל תקרי ונטמאתם אלא

רגע חושבים
4 עמוד

פינת ההלכה
3 עמוד

פרשת השבוע
3 עמוד

סיפור לשבת
2 עמוד

אך אויה, שוד ושבר. לחרדתו התברר, כי כנראה ארז מדי בחופזה, ומשחת השיניים נחה בדיוק על הקפוטה שכל יופיה בשחור המבהיק שלה. טלטולי הדרך הביאו לתוצאה המצערת שמשחת השיניים נפתחה, ולובן סמיך ודביק השתרר על פני הבגד המבהיק בצבעו השחור. בעיניים קרועות הביט בבגד, ולסירוגין בשעון – שהורה שבעוד דקה וחצי מתחילה 'תוספת השבת'. מה יעשה עכשיו?

מלחמה התחוללה בלבו. הרי ברור שבקפוטה שהיא יותר לבנה משחורה – לא ניתן לצאת לרחוב, והרי עד כניסת השבת נותרה עוד 30 דקות תמימות, במהלכן הוא יכול לנקות את הלכלוך היטב! מצד שני – הרי רק הבוקר קיבל על עצמו להקדים לקבל שבת מחצית השעה לפני הזמן, ובעוד דקה בדיוק מגיעה השעה היעודה בה עליו לקבל את השבת! כמה שניות של מלחמה, ולאחריהן הכריע הבחור בגבורה: הוא ניער את הבגד משיירי המשחה הבולטים, ניגב קצת את הלובן, וזהו. כשהשעון הורה על חצי שעה לפני קבלת שבת – כבר היה מיוודעו בחבור לבוש בקפוטה שלו, שאמנם התאוששה קצת ממכת הלובן שניחתה עליה, אך עדיין לא היה נעים מדי להלך בה...

הוא הביט על הבגד שלעורו, והאמת – חש קצת בושה ללכת כך לבית הכנסת הרגיל בו הוא מתפלל. הוא החליט כי הפעם – לשם שינוי – יילך להתפלל בבית האבות הסמוך, שם אין הרבה אנשים ואיש אינו מכיר. כך לא יצטרך להסתיר את בגדו המלוכלך, ולא יעמוד בפני איי נעימויות מפרצופם המופתע של חבריו לנוכח הקפוטה שעקבות הלובן ניכרים בה היטב...

וכמעשהו בערב שבת, כך נהג הבחור גם בשחרית ובמנחה של שבת. הוא העדיף להסתתר מעין רואים, לא נעים לצאת לרחובה של עיר בבגד לא נקי. אין לבו היה מאושר ומלא סיפוק על שעמד בקבלתו והקדים לקבל פני שבת, למרות אי הנעימות בתפילה במקום זר עבורו.

במוצאי השבת ניגש אליו קשיש נחמד משוכני בית האבות, וקשר עמו שיחה. הוא התעניין האם הוא קרוב משפחה של מי מהדיירים, וכשנענה בשלילה – ביקש לדעת על שום מה בחר להתפלל דווקא כאן בשבת הזו. הבחור שלא היתה לו סיבה מיוחדת להסתיר את האמת, סיפר לזקן את הסיפור כולו: על הכאב גובר על היותו בחור מבוגר, על תהלוכות מסעו דרך לונדון שם קיבל על עצמו תוספת שבת, ועד לרגע בו החליט לשמור על קבלתו גם במחיר שהקפוטה שלו תישאר מוכתמת...

תשובתו נשאה חן בעיני הזקן, ששאל לשמו – כביכול מתון נימוס. אלא שרוח אחרת היתה עם הקשיש הנחמד, שהתרשם מאוד מהבחור הצעיר, והחל לפעול במסתרים כשדכן צעיר... עוד כמה ימים חולפים, ו'תוספת שבת' הביאה בכנפיה בשורה מרגשת, קול ששון וקול שמחה, מצהלות חתן וכלה:

הבחור התארס עם נכדתו של הקשיש, הפך לנכדו. בשורת האירוסין, ישועתו של הבחור לה ציפה כל כך – המתינה לו שם, בבית האבות, אליו התגלגל רק בזכות תוספת שבת!

סיפור זה, אותו סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, מאיר לנגד עינינו את הכח הנפלא של 'תוספת שבת'. כמה יהודים מסתובבים כאובים ודואבים, מצפים לישועתם כל היום ואינם מוצאים מנוח. ישנם יהודים המתמודדים עם ילד מתקשה, אחרים מצפים לשמחה המבוששת מלבוא, יש גם כאלה שבעיות בריאות מעיקות עליהם, ורבים רבים כל כך מבקשים את פתיחת שערי הפרנסה.

לכולם, ממש לכולם, עומדת הזכות העילאית של 'תוספת שבת', כמפתח רב עוצמה לשערי שמים. ככל שיהודי נוטל לעצמו עוד מהשפעת השבת, מנה גדושה יותר מטוב השבת, שש על עוד קצת תוספת שבת, מוכן להתאמץ ולהקריב למען תוספת שבת – כך הוא זוכה, בקרוב מאוד, לראות בנס ה' ובישועתו, בהשפעה המבורכת שהשבת מביאה בכנפיה, ונהנה משפע של ישועות נפלאות, הרחבת הדעת ופרנסה, אושר ועושר, ורוב נחת – בזכות תוספת שבת!

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

שדכן מקצועי

כיצד משחת שיניים הפכה לשדכן, ומה הקשר לזקן הישישי?

כבר כמה שנים טובות, ארוכות מדי, שהבחור שב ואורז את חפציו אחת לחצי שנה, וגולה למקום תורה - ללמוד בישיבה בירושלים. אחת לחצי שנה הוא שב לבית הוריו שבניו יורק, מצפה ומייחל כי הפעם ישוב לארץ כחתן. בכל לבו קיווה כי הפעם הגיל המתקדם כבר יעשה את שלו, אולי גם התפילות והסגולות שערך, או לפחות הדמעות שאמו מרבה לשפוך למענו, אך גם הפעם התאכזב.

כל ימי שהותו בארה"ב המתין לשיחה הגואלת שתבשר על הצעה מתקדמת, אך השקט מכיוון הטלפון נמשך במלוא עוזו ודכאונו. לצערו הרב, דומה כי איש לא מתעניין בו. גילו כבר מתבגר והולך, חבריו כבר נישאו מזמן, יש מהם שכבר הולכים לבית הכנסת כשילדים בעלי פאות מזהבות לצידם, והוא עדיין בחור בהמתנה.

הוא החליט כי הפעם, במסעו לארץ ישראל, יעבור דרך לונדון לפקוד את ציונו של הרה"ק רבי שלום משאץ זי"ע. הוא הכיר את ההבטחה המופלאה שכתב הצדיק בספרו 'אור גנוז': 'מי שיצטרך ישועה ורפואה לו או לזולתו, יילך על קבריו... בבואו, טוב אם אפשר ביום ששי ערב שבת בבוקר... אבל תנאי כפול שהמדובר או זולתו יבטיח לי להטיב דרכו לשמים בדבר אחד... ואראה להשתדל לעורר רחמים. אבל זאת יידעו כל הבאים אלי, ויבטיחו כנ"ל לקיים מוצא שפתיהם...' - עד כאן לשון קדשו.

כיוון שלא חפץ להתעכב באנגליה לשבת, קבע את טיסתו מארה"ב ליום חמישי בערב, והגיע לאנגליה ביום ששי לפנות בוקר. על אתר מיהר לסור לסביבת הציון, התפלל שחרית בכוונה ומיד עבר לציון הקדוש. כשהגיע לשם נפתחו ארובות עיניו, דמעות זלגו מהן ללא הפוגה, כשביכה את גילו המתבגר, את השנים החולפות, ואת הזכות להקים בית בישראל שנראית הולכת ומתרחקת.

שעה ארוכה עמד ובכה על ציון הצדיק, ואז קיבל על עצמו להקדים לקבל שבת. 'זו הקבלה הטובה ביותר שאוכל לקחת על עצמי', הרהר, 'מה יכולה להיות זכות גדולה יותר מהקדמת קבלת השבת?' - ובאותו רגע, עמד וקיבל על עצמו להקדים לקבל את השבת חצי שעה לפני זמן הדלקת הנרות, ויהי מה!

הוא ניצל כל רגע בציונו של הצדיק, ומיהר לשדה התעופה – לתפוס את הטיסה היוצאת לארץ. במהלך הטיסה בדק מה שעת הדלקת הנרות בירושלים, כדי לחשב מראש את השעה בה יקבל את השבת - חצי שעה קודם לכן. כשנחת בשדה התעופה הזדרז למצוא מונית היוצאת לירושלים, שכן הוא כבר ממחר והשעה דוחקת, עוד מעט יקדים לקבל פני שבת...

בשעת אחר הצהרים הגיע הבחור ליעדו, מביט בשעון כל העת, מזדרז לסיים הכנותיו, כדי להספיק לקבל פני שבת בשעה שקבע לעצמו - חצי שעה לפני כניסתה. שתי דקות בדיוק לפני תחילת חצי שעת תוספת השבת שלו – ניגש למזוודה להוציא ממנה את הקפוטה שלו - הבגד השחור והקטיפתי, אותו הוא לובש מדי שבת בשבתו.

לסיפורים נוספים של הרב אשר קובלסקי לצפייה ולקריאה
כנסו עכשיו לאתרנו: Rabenu.com

רוצים לחוות שבת מיוחדת של פעם בחיים?

ישיבת אור דוד מזמינה אתכם להצטרף
לשבת מלאה רחניות עם הרב דניאל זר ובחורי הישיבה

לפרטים נוספים חייגו
03-570-12-12
* מתאים לבחורים בגילאי 16-23

ארוחות שף כיד המלך
תפילות מרוממות
חדרים ממוזגים

פרשת השבוע

פרשת השבוע

פרשת בהעלותך

הפרשה פותחת בציווי הדלקת המנורה ע"י אהרן, רש"י שואל למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? ועונה: לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חיך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות. ע"כ.

המפרשים מעירים לכאורה הלא לכל שבט היה את התפקיד שלו, ומדוע היתה לאהרן חלישות הדעת על ענין מסוים שבשטים אחרים עשו, והוא לא עשה. והרי כשם שלא היה מקום לשבטים אחרים שתהיה להם חלישות הדעת על כך שאינם מקריבים קרבנות. כך גם למה לאהרן היתה חלישות הדעת. עוד שואלים המפרשים ממה היתה לאהרן חלישות הדעת: והרי אם היו

להביא, אבל מדוע אני מעצמי לא התעוררת לחשוב על ענין זה להביא איזה קרבן לחנוכת המזבח. תביעה זו עצמה היא שגרמה לאהרן חולשת הדעת.

ובזה יובן מדוע הקב"ה נחמו בהדלקת הנרות, כי הדלקת הנרות אלו רומזת לחנוכת המזבח על ידי החשמונאים שהם צאצאיו של אהרן, ששם החשמונאים יזמו ופעלו בכל כוחם להשיב את עבודת הקודש למקומה בכל ההידורים ומבלי שום התחשבות בתנאים הגשמיים שהיו בידם, שהיו חסרי כל סיכוי להצלחה. וכוחות אלו ודאי שבאו להם מכח אהרן שהיה כולו השתוקקות לעשות רצון ה' בכל כוחותיו.

בספר 'אור יחזקאל' כתב שהלימוד שיש כאן: שבעת שאדם זוכה להגיע לשלימות לעולם אינו שבע רצון ממה שהשיג, ושואף תמיד להשיג עוד מעלות ומדרגות, ומכיון שראה אהרן הכהן שהנשיאים הביאו קרבנות לחנוכת המזבח ושבט לוי לא הביא, אע"פ שהיו לו מעלות אחרות שלא היה אותם לשאר השבטים, אבל זה כבר גרם לו חלישות הדעת, כי אם יש עוד איזו השגה שלא הגעתי אליה, חסר לו בשלימות.

הרב משה דיין שליט"א ראש הכולל "קנין הלכה" ומדריך חתנים בישיבת אור דוד

השבטים מקבלים ציווי להביא קרבנות, והוא לא היה מקבל ציווי כזה, היה מקום לחלישות הדעת, למה לא ציווי גם אותי, כנראה שיש בי איזה חסרון. אבל כאן הרי השבטים לא נצטוו מהקב"ה להביא את הקרבנות הללו, אלא זו היתה יוזמה שלהם מעצמם. וא"כ מה החלישות הדעת שנוצרה לאהרן בזה.

בספר 'באור החיים' (להג' ר' חיים כפוי זצ"ל) מעיר הערה נוספת בלשון הפסוק "דבר אל אהרן ואמרת" לכאורה הרי 'דבר' הוא לשון קשה, ואילו 'ואמרת' הוא לשון פיוס. וא"כ היאך באותו פסוק נכנס כאן דיבור קשה ופיוס. גם לא מובן אם הקב"ה בא לפייס את אהרן, א"כ למה לדבר איתו בלשון קשה.

ומבאר הרב: שהיתה כאן קצת תביעה על אהרן, למה הוא לא חשב להביא קרבן אישי לחנוכת המזבח, וכי כל דבר צריך לבוא רק עם ציווי, והרי אהרן קדוש ה' צריך להיות ראשון לכל דבר שבקדושה. ובהזדמנות מדוע נאמר כאן 'דבר' אל אהרן, בלשון קשה. כי אחר שכולם הביאו מעצמם קרבן, יש עליו תביעה מדוע אתה לא חשבת על כך.

ולפי ביאור זה מעתה תתפרש חולשת דעתו של אהרן באופן שונה: אמנם אף אחד לא נצטוו

משומן הבשר קודם שישטוף ידיו, משום שהמים לא יעבירו את שומן הבשר מהידים, ולכן אם אינו מקנה ישטוף ידיו בסבון שזה מוריד השומן מידי, ולגבי הדחת פיו וקינוח פיו, הנה מי שאכל גבינה ורוצה לאכול עכשיו בשר (שמעיקר הדין מותר, אולם לדעת הזוהר הקדוש צריך להמתין שעה) הדחת פיו שאמרו היינו שישטוף את פיו במים או בשאר משקה אחר, וקינוח פיו שאמרו היינו שאכל פת או שאר מיני מאכלים חוץ מקמח תמרים וירקות (אך בפירות מועיל קינוח פיו) ומכל מקום כיוון שדגים ובשר אין בזה איסור אלא רק סכנה יכול לעשות קינוח והדחת פיו ביחד, דהיינו שיקח פת וישרה אותה באיזה משקה ויאכל את אותה חתיכת הפת, וטוב שישתה איזה משקה ביניהם כדי שלא יגעו יחד באצטומכא.

אם אוכל את הדגים על ידי מזלג ולא נגע בידיו בדגים עצמם, לכתחילה צריך לרחוץ ידיו בין הדגים לבשר, כיוון שלפעמים מוציא העצמות הדקות בידיו מתוך הצלחת או מתוך פיו, וכן לפעמים נוגע בדג לאיזה צורך מבלי לשים לב וכיוצא בזה, אולם המיקל שלא לרחוץ את ידיו אם אוכל על ידי מזלג באופן שברור לו שידיו נקיות יש לו על מה שיסמוך.

אין הבדל בכל מה שכתבנו בין אוכל את הדגים בהתחלה ואח"כ אוכל את הבשר, או שאוכל את הבשר ואח"כ אוכל את הדגים, שבשניהם צריך לרחוץ ידיו ולקנח פיו.

אם כמה אנשים יושבים בסעודה ויש מהם שאוכלים דגים ויש מהם שאוכלים בשר אין צריך לעשות היכר והפסק ביניהם. אע"פ שלענין בשר וחלב צריכים לעשות הפסק והיכר, והוא הדין באדם אחד שיושב ואוכל ויש לפניו בשר ודגים ואוכל מאחד מהם שלא צריך לעשות הפסק והיכר מן הדבר השני.

הרב רועי גנון כתב את מדור ההלכות באתר להלכות נוספות נכסו לאתרנו: Rabenu.com

כתב בפרי תואר שכל זה לכתחילה אבל בדיעבד אם אכל מהדגים ולא רחץ ידיו ונגע בבשר בידיו, אין לאסור את הבשר שמן הסתם יש ששים בבשר כנגד מה שהיה דבוק בידיו מהדג, שאין להחמיר בסכנתא יותר מאיסורים וכמו שבשאר איסורים בטל בששים כך גם כאן, ומכל מקום כתב בילקוט יוסף שלכתחילה טוב אם אפשר לנגב הבשר שנגע בו קודם האכילה, דכל כמה דאיכא לתקן הדבר מתקנינן, דחמירא סכנתא מאיסורא, אולם אם אי אפשר לנקות הבשר כגון שנגע בידיו המלוכלכות מדג במרק של בשר, המרק מותר וכן כן שאר התבשיל שכן מן הסתם יש ששים כנגד מה שנדבק בידיו ובטל.

ובדרך אגב יש לציין שהרב עובדיה ביביע אומר חלק א' (יורה דעה סימן ז') פסק שאם נתבשלו דגים עם בשר ויש ששים באחד כנגד השני התבשיל מותר באכילה, ואפילו אם אין ששים של האחד כנגד השני, מותר להוסיף עוד עד שיהיה ששים כדי שהתבשיל יהיה מותר באכילה, ואין בזה איסור של ביטול לכתחילה.

והאיסור שלא לאכול בשר ודגים יחד חל גם על עוף ודגים, ולכן אין לאוכלם יחד, ולענין אם צריך לרחוץ ידיו בין הדגים לעוף, נחלקו בזה האחרונים, בשו"ת בית יהודה כתב שכל הדין הוא דווקא בבשר בהמה ודגים שאז צריך לרחוץ ידיו, אבל בין דגים לעוף אין צריך להחמיר, כיוון שסתם בשר שאמרו זה בשר בהמה כמו אצל שמחת יום טוב וכדומה, ועוד שבעיקר הרחיצה יש מחלוקת (כמו שכתבנו למעלה), לכך דיינו שנחמיר רק בבשר בהמה, אולם בשו"ת שבות יעקב כתב שגם בבשר עוף צריך לרחוץ ידיו, שכן לא מצינו שחילקו הפוסקים בין עוף לבשר בענין זה, והביא עוד ראיות לדבר. ולהלכה גם בין דגים לעוף יש לרחוץ את הידים, וכן המנהג. וביצים שבאו מן העוף הדבר פשוט שמותר לאוכלם עם דגים.

אם אכל בשר ובא לאוכל דג צריך לקנח את ידיו

פינת ההלכה

פינת ההלכה

בשר ודגים בסעודה

בפעם הקודמת כתבנו שמנהג עם ישראל לאכול דגים בשבת, והמנהג לאכול דגים ואחר כך בשר, ויש לדעת שבגמרא בפסחים (דף ע"ו עמוד ב') מבואר שאסור לאכול בשר עם דגים שנתבשלו או נצלו יחד משום שקשה לדבר אחר, פירש רש"י דבר אחר צרעת, וכתב הטור (סימן קעג') שאביו הרא"ש היה רגיל ליטול ידיו בין בשר לדגים דחמירא סכנתא מאיסורא (פירוש סכנה יותר חמורה מאיסור), וכן פסק בשולחן ערוך (סימן קעג' סעיף ב') בין בשר לדגים חובה ליטול ידיו משום דקשה לדבר אחר וחמירא סכנתא מאיסורא, ועוד פסק בשולחן ערוך סימן קטז' (סעיף ג') ירחוץ ידיו בין בשר לדג ויאכל פת שריו בינתיים כדי לרחוץ פיו.

אולם הרמ"א כתב שיש אומרים שכל האיסור הוא דווקא אם בישלו (או נצלו) את הבשר והדג יחד או שבא לאוכלם צריך להיזהר ולרחוץ ידיו ולקנח את פיו בין הבשר לדג, אבל אם לא התבשלו יחד (או נצלו) אפשר לאוכלן זה אחר זה ואין לחוש, וכן נוהגין שלא לרחוץ הפה ולא הידים ביניהם, ומכל מקום יש לאכול דבר ביניהם ולשתות דהוי קינוח והדחה עד כאן דברי הרמ"א.

ולהלכה לדעת הספרדים ועדות המזרח צריך לרחוץ ידיו בין דגים לבשר וכן לאכול איזה דבר ביניהם, וכן כתבו גדולי רבני ספרד שכן המנהג, ולדעת האשכנזים אין צריך לרחוץ ידיו בין דגים לבשר, ומכל מקום יאכל וישתה ביניהם כדי לנקות את פיו.

פרדוקס הזמן

מתברר שחוסר הפנאי ושלוות הנפש אינו נובע למרות הטכנולוגיה, אלא נובע בגלל הטכנולוגיה.

זאת אומרת, שמלבד הבעיות והשאלות הקשות שהטכנולוגיה מביאה מבחינה רוחנית, וכל שימוש שכזה מצריך היתר ממורה הוראה, מלבד זאת, מתגלה שמי שכן משתמש, חייו לא נהיים נוחים יותר.

ככל שהיכולות שלנו גדלו, כך גם הרצונות שלנו גדלו. בני אדם רוצים עוד ועוד, חברות רוצות להרוויח יותר ויותר. והמשוואה של "נעבוד יותר - נרויח יותר" הכניסה את העולם לסוג של מרוץ בתוך גלגל מסתובב, לנצל עד תום כל שבריר טכנולוגי.

וכבר הזהירו אותנו חכמנו על מי שיש לו מנה ורוצה מאתיים וכשיגיע למאתיים ירצה ארבע מאות.

הטכנולוגיה יוצרת מאין מוזיקת רקע מתמדת שצריך להספיק עוד ועוד ולעולם לא מאפשרת לך לומר "סיימתי", היות וכמעט אין רגע שאי אפשר לעבוד בו.

רעה חולה נוספת התרגשה על המין האנושי היא הזמינות הקיצונית. הרגלנו והתרגלנו להיות זמינים. ושיהיה ברור אם משהו זמין כל הזמן, החברה מתרגלת, ואח"כ כשהוא ינסה לא לענות מיד, אנשים יתרגזו ויפגעו.

שלב הפתרונות: אז מה עושים?

הטכנולוגיה אמורה לשרת אותנו ולא שיקרה מצב בו אנו משועבדים אליה. מי שלא מסוגל לנתק את זמינות התקשורת מהעולם לפרקי זמן מסוימים – הוא סוג של עבד.

הגיע הזמן לתפוס את הזמן בידיים ולנהל את היומן שלנו – נכון. כך שבתוך היומן נכניס את המשפחה, הילדים, הזוגיות, התפילות והשיעורים ושיהיו קבועים במסמרות של ברזל. ובזמנים אלה מנתקים ומתנתקים מכל סוג תקשורת חיצונית ומשעבדת. בזמן הזה לא תהיה גישה לעסקי עבודה, ברורים, מיילים ושאר ירקות ואנו לא נהיה נגישים לכל מן דבעי. ומחשבה לסיום.

חשבתי לעצמי שאם בכל פעם, טוב לא בכל פעם, כמעט בכל פעם שאנו נכנס הביתה ונשתמש בפלא טכנולוגי – מקרר, מזגן, ברז, מכונת כביסה, תאורה, דוד, שואב וכו' נחשוב לעצמינו כמה מאושרים ועשירים אנו, ובעיקר כמה זמן חסכנו לנו בלחיצת כפתור אחת. נרגיש לבטח, שהזמן דווקא לא בורח לנו אלא יש ביכולתנו לנצל את דקות ושעות הפנאי שלנו לדברים חשובים ומועילים.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
למגוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו: Rabenu.co.il

רגע חושבים

הרב יואב שאלון

למה אין זמן?

איך קורה שדווקא בעידן של טכנולוגיה חוסכת זמן, אנחנו מרגישים שהוא נוזל לנו מבין האצבעות? ולמה הטכנולוגיה לא הביאה עמה שלוות נפש ופנאי למכביר? קיצור תולדות הזמן!

מנכ"ל חברה בתחילת שנות השמונים, לו היה מוקפץ במכונת זמן לזמן הנוכחי, לאחד ממשרדי העסקים הרבים, היה יוצא מדעתו מרוב התפעלות. פגישות שבשבילם היה נוסע לירושלים מתל אביב, נחסכות בשיחות ועידה עם מסכי לד נעימים. תיקוני גרסאות למסמך שהודפס במכונת כתיבה, עושים כיום בשניות בוורד. בשביל לחזור לשיחות לא צריך להישאר עוד שעה במשרד, מבצעים אותן בנוחות בדרך הביתה. עסקאות נעשות עם ארה"ב ואירופה ללא בזבז זמן של טיסות והעדכון מהבורסה בטוקיו הוא און ליין.

המנכ"ל ההמום יפנה ויאמר לנו: "בטח, אתם עובדים שלוש שעות ביום והולכים הביתה". אז זהו שלא.

ב-1930 העריך הכלכלן הבריטי ג'ון קיינס מחשובי הכלכלנים של המאה העשרים, כי עד שנת 2,030 יתקצר שבוע העבודה לכדי 15 שעות עבודה, בעקבות פיתוחים טכנולוגיים שיאפשרו לבני האדם להנות מיותר פנאי.

הערכה של קיינס מראה שיש דבר כזה להיות כ"כ צודק עד שאתה כ"כ טועה. תחזיתו המפוקחת התגשמה באופן הפוך: מעולם לא היה דור עם טכנולוגיה חוסכת זמן כימינו, ומעולם לא נשמע משפט: "אין לי זמן" פעמים רבות כ"כ.

רוצה לטעום טעמה של תורה?

הנך מוזמן לבוא וללמוד בישיבתנו הקדושה בראשות

הרה"ג דניאל זר שליט"א

ביחד עם צוות נרחב של תלמידי חכמים ואברכים

המלמדים ומרוממים את בני הישיבה בתורה

ויראת שמים עם יחס אישי ומתוך הארת פנים

ארוחות ברמה גבוהה, חדרי מגורים נקיים ומחודדים,

יציאה לטיולים ובריכות, מחנה קיץ ועוד.

☎ 03-5701212

📍 המכבים 108 בני ברק

✉ info@rabenu.com

